Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

20. lipnja 2024.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Usklađivanje zakonodavstava – Biocidni proizvodi – Uredba (EU) br. 528/2012 – Članak 72. – Dezinficijens koji sadržava biocidne proizvode – Ograničenje oglašavanja – Pojam ‚slično' – Cilj osiguranja visoke razine zaštite zdravlja ljudi i životinja, kao i okoliša"

U predmetu C-296/23,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka), odlukom od 20. travnja 2023., koju je Sud zaprimio 10. svibnja 2023., u postupku

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV

protiv

dm-drogerie markt GmbH & Co. KG,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Arabadjiev, predsjednik vijeća, T. von Danwitz, P. G. Xuereb (izvjestitelj), A. Kumin i I. Ziemele, suci,

nezavisni odvjetnik: N. Emiliou,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV, C. Rohnke, *Rechtsanwalt*,

– za dm-drogerie markt GmbH & Co. KG, O. Bludovsky i D. Braunwarth, *Rechtsanwälte*,

– za estonsku vladu, M. Kriisa, u svojstvu agenta,

– za vladu Helenske Republike, E. Leftheriotou i A.-E. Vasilopoulou, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

– za litavsku vladu, V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, u svojstvu agenta,

– za Europsku komisiju, R. Lindenthal i M. Noll-Ehlers, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 72. stavka 3. druge rečenice Uredbe (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda (SL 2012., L 167, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 49., str. 181. i ispravak SL 2015., L 297, str. 10.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV (Udruga za borbu protiv nepoštenog tržišnog natjecanja, Njemačka) (u daljnjem tekstu: ZBUW) i dm-drogerie markt GmbH & Co. KG (u daljnjem tekstu: dm), lanac drogerija koji posluje diljem njemačkog državnog područja, u vezi s opisom biocidnog proizvoda u njegovu oglašavanju.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 U skladu s uvodnim izjavama 1., 3., 53. i 61. Uredbe br. 528/2012:

„1. Biocidni proizvodi su nužni za kontrolu organizama koji su štetni za zdravlje ljudi ili životinja te za kontrolu organizama koji štete prirodnim ili proizvedenim materijalima. Biocidni proizvodi, međutim, zbog svojih intrinzičnih svojstava i povezanih načina uporabe mogu predstavljati rizik za ljude, životinje i okoliš.

[…]

(3) Svrha ove Uredbe je poboljšanje slobodnog kretanja biocidnih proizvoda u Uniji uz istodobno osiguranje visokog stupnja zaštite zdravlja ljudi, zdravlja životinja te okoliša. Posebna bi se pozornost trebala posvetiti zaštiti ranjivih skupina, kao što su trudnice i djeca. Ova se Uredba temelji na načelu predostrožnosti kako bi se osiguralo da proizvodnja i stavljanje na raspolaganje na tržištu aktivnih tvari i biocidnih proizvoda nemaju štetne učinke na zdravlje ljudi ili životinja niti neprihvatljive učinke na okoliš. Kako bi se u što većoj mjeri uklonile prepreke trgovini biocidnim proizvodima, potrebno je donijeti pravila za odobrenje aktivnih tvari te stavljanje na raspolaganje na tržištu i uporabu biocidnih proizvoda, uključujući pravila za međusobno priznavanje odobrenja i paralelnu trgovinu.

[…]

(53) Kako bi se potrošačima omogućilo da donesu svoj izbor na temelju informiranosti te kako bi se pojednostavila provedba i pružio pregled njihove uporabe, tretirani proizvodi moraju biti prikladno označeni.

[…]

(61) Učinkovito obavješćivanje o rizicima od biocidnih proizvoda i mjerama upravljanja rizikom predstavljaju ključni dio sustava koji se uspostavlja ovom Uredbom. […]”

4 Članak 1. te uredbe, naslovljen „Svrha i predmet”, u stavku 1. predviđa:

„Svrha ove Uredbe je poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta kroz usklađivanje pravila o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda istodobno osiguravajući visoki stupanj zaštite zdravlja ljudi, zdravlja životinja i okoliša. Odredbe ove Uredbe temelje se na načelu predostrožnosti s ciljem zaštite zdravlja ljudi, zdravlja životinja i okoliša. Posebna se pozornost treba posvetiti zaštiti ranjivih skupina”.

5 Članak 3. navedene uredbe, naslovljen „Definicije”, glasi kako slijedi:

„1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) ‚biocidni proizvodi’ su

– tvari i smjese, priređene u obliku u kojem se isporučuju korisniku, koje se sastoje od, sadrže ili proizvode jednu ili više aktivnih tvari, i čija je namjena uništiti, odvratiti, učiniti bezopasnim, spriječiti djelovanje, odnosno nadzirati bilo koji štetni organizam na bilo koji način osim čisto fizičkim ili mehaničkim djelovanjem,

– tvari i smjese, dobivene od tvari ili smjesa koje same ne potpadaju pod prvu alineju, i čija je namjena uništiti, odvratiti, učiniti bezopasnim, spriječiti djelovanje, odnosno nadzirati bilo koji štetni organizam na bilo koji način osim čisto fizičkim ili mehaničkim djelovanjem.

Tretirani proizvod koji ima primarnu biocidnu funkciju smatra se biocidnim proizvodom.

[…]

(y) ‚oglašavanje’ znači način promicanja prodaje ili uporabe biocidnih proizvoda u tiskanim, elektroničkim ili ostalim medijima;

[…]”

6 Člankom 17. navedene uredbe, naslovljenim „Stavljanje biocidnih proizvoda na raspolaganje na tržištu i njihova uporaba” određuje se:

„1. Biocidni proizvodi se ne smiju stavljati na raspolaganje na tržištu niti koristiti ako nisu odobreni u skladu s ovom Uredbom.

[…]

5. Biocidni proizvodi se koriste u skladu s uvjetima odobrenja određenim prema članku 22. stavku 1. i zahtjevima za označivanje i pakiranje iz članka 69.

Ispravna uporaba uključuje primjerenu primjenu kombinacije fizikalnih, bioloških, kemijskih ili prema potrebi drugih mjera, pri čemu se uporaba biocidnih proizvoda ograničava na najmanju potrebnu mjeru i poduzimaju se primjerene mjere predostrožnosti.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi se javnosti dostavile prikladne informacije o prednostima i rizicima u vezi s biocidnim proizvodima i načinima njihove što manje uporabe.

[…]”

7 Poglavlje XV. navedene uredbe, naslovljeno „Informacije i obavještavanje”, u odjeljku 2., naslovljenom „Podaci o biocidnim proizvodima”, sadržava članke 69. do 73.

8 Člankom 69. te uredbe naslovljenim „Razvrstavanje, pakiranje i označivanje biocidnih proizvoda”, predviđa se:

„1. Nositelji odobrenja osiguravaju da se biocidni proizvodi razvrstavaju, pakiraju i označuju u skladu s odobrenim sažetkom svojstava biocidnog proizvoda, a posebno izjavama o opasnosti i mjerama predostrožnosti, kako je navedeno u članku 22. stavku 2. točki (i) te u skladu s Direktivom 1999/45/EZ [Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 1999. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u odnosu na razvrstavanje, pakiranje i označivanje opasnih pripravaka (SL 1999., L 200, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 12., str. 145.)] i, ako se primjenjuje, Uredbom (EZ) br. 1272/2008 [Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL 2008., L 353, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 20., str. 3.)].

Povrh toga, biocidni proizvodi koji se mogu nehotično zamijeniti za hranu, piće ili hranu za životinje moraju se pakirati tako da se mogućnost takve pogreške svede na najmanju moguću mjeru. Ako su oni namijenjeni općoj uporabi, moraju sadržavati sastojke koji odvraćaju od konzumacije i, posebno, ne smiju biti privlačni djeci.

2. Pored usklađivanja sa stavkom 1. nositelji odobrenja osiguravaju da deklaracije ne budu obmanjujuće u odnosu na rizike koje proizvod predstavlja za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš, ili u odnosu na njegovu učinkovitost i u svakom slučaju ne smiju navoditi naznake ‚biocidni proizvod niskog rizika’, ‚neotrovno’, ‚bezopasno’, ‚prirodno’, ‚ekološki prihvatljivo’, ‚prihvatljivo za životinje’ ili slične. […]”

9 U skladu s člankom 72. Uredbe br. 528/2012, naslovljenim „Oglašavanje”:

„1. Kod oglašavanja biocidnoga proizvoda, pored poštovanja Uredbe (EZ) br. 1272/2008, svaki oglas mora sadržavati sljedeći tekst: ‚Biocidni proizvod rabiti pažljivo. Prije uporabe uvijek pročitati deklaraciju i podatke o proizvodu.’ Navedeni tekst mora biti jasno odvojen i vidljiv u cijelom oglasu.

2. Riječ ‚biocidni proizvod’ u propisanom tekstu oglašivači mogu zamijeniti s jasnom uputom na vrstu proizvoda koji se oglašava.

3. Oglasi biocidnih proizvoda ne smiju prikazivati proizvod tako da dovode u zabludu u vezi s rizicima za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili u vezi s njegovom učinkovitosti. U svakom slučaju u oglasima za biocidne proizvode se ne smije navoditi sljedeće: ‚biocidni proizvod niskog rizika’, ‚neotrovno’, ‚bezopasno’, ‚prirodno’, ‚ekološki prihvatljivo’, ‚prihvatljivo za životinje’ ili slično”.

Njemačko pravo

10 Članak 3. Gesetza gegen den unlauteren Wettbewerb (Zakon o suzbijanju nepoštenog tržišnog natjecanja) od 3. srpnja 2004. (BGBl., 2004. I, str. 1414.), u verziji koja se primjenjuje u glavnom postupku, predviđa zabranu nepoštene poslovne prakse.

11 U skladu s člankom 3.a tog zakona, naslovljenim „Povreda prava”:

„Tko povrijedi zakonsku odredbu namijenjenu, među ostalim, uređenju djelovanja na tržištu u interesu njegovih sudionika, čini akt nepoštenog tržišnog natjecanja ako ta povreda može znatno utjecati na interese potrošača, drugih sudionika na tržištu ili konkurenata.”

12 Člankom 8. navedenog zakona, naslovljenim „Uklanjanje i izostavljanje”, u stavku 1. određuje se:

„Svaka poslovna praksa koja je nezakonita na temelju članka 3. ili članka 7. može dovesti do izdavanja naloga o prestanku aktivnosti te, u slučaju opasnosti od ponavljanja povrede, naloga o propuštanju ili zabrani. […]”

Glavni postupak i prethodno pitanje

13 Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da je dm nudio na prodaju, uključujući na internetu, dezinficijens pod nazivom „BioLYTHE” (u daljnjem tekstu: predmetni proizvod). Deklaracija na tom proizvodu sadržavala je, pod njegovim nazivom, navode „ekološko univerzalno dezinfekcijsko sredstvo široke namjene”, „dezinfekcija kože, ruku i površina”, „djelotvorno protiv koronavirusa” kao i „ne iritira kožu • bioproizvod • ne sadržava alkohol”.

14 Budući da je smatrao da je riječ o nepoštenom oglašavanju zbog navodne dm-ove povrede pravila postupanja na dotičnom tržištu predviđenih Uredbom br. 528/2012 i nakon neuspješne službene opomene dm-u, ZBUW je podnio tužbu Landgericht Karlsruheu (Zemaljski sud u Karlsruheu, Njemačka) zahtijevajući, u biti, da se dm-u naloži da, pod prijetnjom određenih novčanih kazni, prestane označavati ili stavljati na tržište predmetni proizvod kao „ekološko univerzalno dezinfekcijsko sredstvo široke namjene” i/ili „ne iritira kožu” i/ili „bio” u oglašavanju ili na deklaraciji tog proizvoda.

15 Taj je sud presudom od 25. ožujka 2021. prihvatio tu tužbu.

16 Protiv te presude podnesena je žalba Oberlandesgerichtu Karlsruhe (Visoki zemaljski sud u Karlsruheu, Njemačka), koji ju je djelomično preinačio. Taj je sud najprije utvrdio da je predmetni proizvod biocidni proizvod u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Uredbe br. 528/2012 i da su sporni navodi na deklaraciji tog proizvoda, osobito oznaka „ne iritira kožu”, obuhvaćeni pojmom „oglašavanje”, kako je on definiran u članku 3. stavku 1. točki (y) te uredbe br. 528/2012 i uređen člankom 72. navedene uredbe.

17 Navedeni sud smatrao je da je izrazima navedenima u drugoj rečenici članka 72. stavka 3. Uredbe br. 528/2012 zajedničko to da se u obliku opće tvrdnje smanjuju rizici koje biocidni proizvod može predstavljati za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili u vezi s njegovom učinkovitosti. Stoga bi pojmom „slično” u smislu te odredbe bili obuhvaćeni navodi o rizicima biocidnog proizvoda koji bi, s obzirom na to da se njima općenito smanjuju navedeni rizici, bili usporedivi s navodima navedenima kao primjer u navedenoj odredbi.

18 U tom je kontekstu isti sud zaključio da oznaka „ne iritira kožu”, koju dm koristi za predmetni proizvod, ne potpada pod pojam „slično” u smislu članka 72. stavka 3. druge rečenice Uredbe br. 528/2012. Naime, taj navod ne dovodi do toga da se rizik predmetnog proizvoda ili njegovi učinci i štetnost paušalno relativiziraju ni općenito (primjerice navodima „biocidni proizvod niskog rizika”, „bezopasno” ili „neotrovno”) niti, u najmanju ruku, posebno u pogledu, općenito, zdravlja ljudi, zdravlja životinja ili okoliša. Prema Oberlandesgerichtu Karlsruhe (Visoki zemaljski sud u Karlsruheu), navod „ne iritira kožu” opisuje – iako vrlo općenito – učinak predmetnog proizvoda na određen organ, to jest na ljudsku kožu.

19 ZBUW je protiv te presude Oberlandesgerichta Karlsruhe (Visoki zemaljski sud u Karlsruheu) podnio reviziju Bundesgerichtshofu (Savezni vrhovni sud, Njemačka), sudu koji je uputio zahtjev.

20 Taj sud najprije smatra da se na temelju samog teksta članka 72. stavka 3. druge rečenice Uredbe br. 528/2012 ne može odgovoriti na pitanje koje je značenje pojma „slično” u smislu te odredbe. Međutim, smatra da cilj navedene odredbe kao i njezin međuodnos s člankom 72. stavkom 3. prvom rečenicom te uredbe govore u prilog pristupu koji je usvojio Oberlandesgericht Karlsruhe (Visoki zemaljski sud u Karlsruheu).

21 Sud koji je uputio zahtjev smatra da su navodi iz članka 72. stavka 3. druge rečenice Uredbe br. 528/2012 zabranjeni u oglašavanju biocidnih proizvoda, i to neovisno o tome mogu li oni dovesti korisnika u zabludu u pogledu rizika koje ti proizvodi mogu predstavljati za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili u vezi s njihovom učinkovitosti. U tom pogledu taj sud smatra, poput Oberlandesgerichta Karlsruhe (Visoki zemaljski sud u Karlsruheu), da cilj te uredbe nije jednostavno i samo zabraniti, u oglašavanju biocidnih proizvoda, navode koji se odnose na prisutnost i, prema potrebi, visinu ili nepostojanje nekih od tih rizika, i to neovisno o istinitosti tih navoda, koje valja ocijeniti s obzirom na zabranu dovođenja korisnika u zabludu u smislu članka 72. stavka 3. prve rečenice navedene uredbe.

22 Stoga, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, članak 72. stavak 3. druga rečenica Uredbe br. 528/2012 ne isključuje odobrene navode – koji među ostalim ne dovode korisnika u zabludu – u oglašavanju biocidnih proizvoda s posebnim navodima, čak i ako su potkrijepljeni, koji upućuju na nepostojanje rizika ili nizak rizik takvih proizvoda, odnosno na njihove pozitivne učinke u određenim aspektima. Taj sud u tom pogledu pojašnjava da opći navodi u najboljem slučaju imaju malu ili nikakvu informacijsku vrijednost za potrošače. Suprotno tomu, navedeni potkrijepljeni posebni navodi potrošačima pružaju važne i korisne informacije. Takav interes za informiranjem potrošačâ treba uključiti u ravnotežu između slobodnog kretanja biocidnih proizvoda i ostvarivanja visoke razine zaštite zdravlja ljudi i zdravlja životinja i okoliša koja se nastoji postići tom uredbom.

23 Sud koji je uputio zahtjev stoga smatra da pojam „slično” u smislu članka 72. stavka 3. druge rečenice Uredbe br. 528/2012 treba tumačiti na način da su sve zajedničke značajke izraza koji se navode kao primjer u toj odredbi, odnosno ne samo njihov sadržaj kojim se umanjuje ozbiljnost, nego i njihova paušalnost odlučujuće. Stoga „slično” u smislu navedene odredbe ne bi bio navod kojim se upućuje samo na posebne aspekte biocidnog proizvoda bez poricanja postojanja eventualnih štetnih nuspojava.

24 Kad je riječ o dezinficijensu kao što je to predmetni proizvod, taj sud primjećuje da prosječno informiran i razuman prosječni potrošač navod „ne iritira kožu” tumači samo kao relativizaciju njezinih štetnih nuspojava. Stoga taj navod ne čini potrošače manje kritičnima u pogledu uporabe predmetnog proizvoda. To shvaćanje javnosti potkrijepljeno je obvezom označivanja predviđenom u članku 72. stavku 1. prvoj rečenici Uredbe br. 528/2012.

25 Naposljetku, sud koji je uputio zahtjev smatra da je tumačenje članka 72. stavka 3. druge rečenice Uredbe br. 528/2012, s obzirom na to da ZBUW ne može podnijeti tužbu za prestanak oglašavanja u kojem se za predmetni proizvod navodi da „ne iritira kožu” na temelju povrede zabrane dovođenja korisnika u zabludu predviđene u članku 72. stavku 3. prvoj rečenici te uredbe u ovom slučaju relevantno.

26 U tim je okolnostima Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Odnosi li se izraz ‚slično’ u smislu članka 72. stavka 3. druge rečenice Uredbe (EU) br. 528/2012 samo na napomene u oglasu kojima se kao i pojmovima izričito navedenima u toj odredbi paušalno umanjuje ozbiljnost svojstava biocidnog proizvoda u vezi s rizicima za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili u vezi s njegovom učinkovitosti ili su izrazom ‚slično’ obuhvaćeni svi pojmovi koji u vezi s rizicima proizvoda za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili u vezi s njegovom učinkovitosti imaju sličan sadržaj kao i konkretno navedeni pojmovi, kojim se umanjuje ozbiljnost, ali koji nije nužno i generalizirajući?”

O prethodnom pitanju

27 Svojim pitanjem, sud koji je uputio zahtjev, u biti, pita treba li članak 72. stavak 3. drugu rečenicu Uredbe br. 528/2012 tumačiti na način da pojam „slično” u smislu te odredbe obuhvaća svaki navod u oglašavanju biocidnih proizvoda koji, poput navoda iz navedene odredbe, umanjuju rizike koje biocidni proizvod može predstavljati za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili u vezi s njihovom učinkovitosti, pa čak i negirajući njihovo postojanje, a da pritom ne moraju biti generalizirajući.

28 U tom pogledu, valja podsjetiti na to da, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, u svrhu tumačenja odredbe prava Unije, treba uzeti u obzir ne samo njezin tekst nego i kontekst u kojem se nalazi te ciljeve propisa kojeg je ona dio (presuda od 5. ožujka 2024., Défense Active des Amateurs d’Armes i dr., C-234/21, EU:C:2024:200, t. 34. i navedena sudska praksa).

29 Što se tiče teksta članka 72. stavka 3. Uredbe br. 528/2012, tim se stavkom u njegovoj prvoj rečenici predviđa da se u oglašavanjima biocidnih proizvoda ne smije prikazivati proizvod tako da korisnika dovodi u zabludu u vezi s rizicima za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili u vezi s njegovom učinkovitosti. U drugoj rečenici navedenog stavka pojašnjava se da se u svakom slučaju u oglašavanjima za biocidne proizvode ne smije navoditi sljedeće: „biocidni proizvod niskog rizika”, „neotrovno”, „bezopasno”, „prirodno”, „ekološki prihvatljivo”, „prihvatljivo za životinje” ili slično.

30 Kad je konkretno riječ o pojmu „slično” u smislu članka 72. stavka 3. druge rečenice te uredbe, valja utvrditi da se izrazi „slično” i „slična” upotrebljavaju u odnosu na izraze navedene u toj rečenici, odnosno „biocidni proizvod niskog rizika”, „neotrovno”, „bezopasno”, „prirodno”, „ekološki prihvatljivo”, „prihvatljivo za životinje”.

31 S jedne strane, iz teksta tih navoda proizlazi da oni, samim svojim izrazom proturječe postojanju različitih rizika za ljude, životinje i okoliš koje biocidni proizvodi, kako to proizlazi iz članka 3. stavka 1. točke (a) navedene uredbe, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 1., nose sa sobom zbog svojih unutarnjih svojstava i s njima povezanih uporaba.

32 S druge strane, valja utvrditi da tekst druge rečenice članka 72. stavka 3. Uredbe br. 528/2012 ne sadržava nikakav navod da je zabrana uporabe u oglašavanju biocidnih proizvoda ograničena samo na opće navode.

33 Stoga iz teksta članka 72. stavka 3. druge rečenice Uredbe br. 528/2012 proizlazi da se zajedničko obilježje navoda navedenih u toj odredbi temelji na činjenici da se njima umanjuju rizici koje biocidni proizvodi mogu predstavljati za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili u vezi s njihovom učinkovitosti, odnosno negira postojanje tih rizika, a da pritom nisu nužno generalizirajući.

34 Što se tiče konteksta u kojem se nalazi članak 72. stavak 3. druga rečenica Uredbe br. 528/2012, najprije valja istaknuti da se, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 61. te uredbe, ključni element sustava uspostavljenog navedenom uredbom sastoji osobito od učinkovitog priopćavanja informacija o rizicima koji nose biocidni proizvodi. Stoga oglašavanje biocidnih proizvoda treba omogućiti potrošačima da dobiju dovoljnu razinu informacija o rizicima povezanima s uporabom tih proizvoda kako se ti rizici ne bi podcijenili te kako bi mogli informirano odabrati prilikom kupnje takvih proizvoda.

35 Nadalje, valja utvrditi da članak 72. stavak 3. Uredbe br. 528/2012 treba tumačiti u vezi s pravilima o označivanju biocidnih proizvoda iz članka 69. te uredbe. Naime, iz stavka 1. tog članka, u vezi s uvodnom izjavom 53. navedene uredbe, proizlazi da označivanje takvih proizvoda potrošačima pruža informacije o njima koje im omogućuju da informirano odaberu i osobito sadržava navode upozorenja i oznake obavijesti iz Direktive 1999/45 i Uredbe br. 1272/2008.

36 Naposljetku, u samo jednoj rečenici članka 69. stavka 2. Uredbe br. 528/2012 navodi se zabrana prema kojoj deklaracija biocidnih proizvoda ne smije korisnika dovesti u zabludu u pogledu rizika koje ti proizvodi predstavljaju za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili u vezi s njihovom učinkovitosti te se određuje da ta deklaracija ni u kojem slučaju ne smije sadržavati navode koji su u njoj navedeni i koji su istovjetni onima iz članka 72. stavka 3. te uredbe, koji očigledno dovode u zabludu.

37 U tom kontekstu valja smatrati da se člankom 72. stavkom 3. Uredbe br. 528/2012 uspostavlja opće pravilo o oglašavanju biocidnih proizvoda koje se temelji na reakciji potrošača u pogledu percepcije rizika koje ti proizvodi mogu predstavljati za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš i koje se primjenjuje neovisno o stvarnim rizicima i svojstvima navedenih proizvoda.

38 Navodi iz članka 72. stavka 3. druge rečenice Uredbe br. 528/2012, uključujući navod „slično”, primjeri su navoda koji očigledno dovode u zabludu u pogledu navedenih rizika i stoga podliježu zabrani uporabe u oglašavanju biocidnih proizvoda iz članka 72. stavka 3. te uredbe.

39 Iz toga slijedi da, kad je riječ o relevantnosti navodne opće naravi navoda iz članka 72. stavka 3. druge rečenice te uredbe, navod koji je opći i onaj koji je poseban mogu korisnika očigledno dovesti u zabludu u pogledu rizika povezanih s uporabom biocidnih proizvoda na način da se rizici koje ti biocidni proizvodi mogu predstavljati za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili

u vezi s njihovom učinkovitosti umanjuju odnosno da se poriče postojanje tih rizika, tako da takva općenita narav ne može biti relevantna za utvrđivanje je li navod koji se odnosi na biocidni proizvod obuhvaćen pojmom „slično” u smislu članka 72. stavka 3. druge rečenice te uredbe.

40 Što se tiče cilja koji se nastoji postići Uredbom br. 528/2012, kako on proizlazi iz članka 1. stavka 1. te uredbe, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 3., njezina je svrha poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta usklađivanjem pravila o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda istodobno osiguravajući visoki stupanj zaštite zdravlja ljudi, zdravlja životinja i okoliša, pri čemu se njezine odredbe temelje na načelu predostrožnosti čiji je cilj zaštita zdravlja ljudi, zdravlja životinja i okoliša (presuda od 14. listopada 2021., Biofa, C-29/20, EU:C:2021:843, t. 35. i navedena sudska praksa).

41 U tom pogledu, valja naglasiti da iz članka 17. stavka 5. trećeg podstavka navedene uredbe proizlazi da države članice poduzimaju mjere nužne kako bi se široj javnosti dostavile prikladne informacije o prednostima i rizicima koje nose biocidni proizvodi i načinima njihove što manje uporabe.

42 Tako je zakonodavac Unije namjeravao postići posebnu ravnotežu između slobodnog kretanja biocidnih proizvoda i visoke razine zaštite zdravlja ljudi i zdravlja životinja kao i okoliša (presuda od 19. siječnja 2023., CIHEF i dr., C-147/21, EU:C:2023:31, t. 64.).

43 U tom pogledu, člankom 72. stavkom 3. drugom rečenicom Uredbe br. 528/2012 zakonodavac Unije namjeravao je detaljno i sveobuhvatno urediti formulaciju navoda o rizicima povezanima s uporabom biocidnih proizvoda koji se mogu nalaziti u oglašavanju koje se odnosi na te proizvode, jer se tim člankom predviđa postojanje obveznog navoda, izričito se zabranjuju određeni navodi i jer ima za cilj, općenitije, zabraniti svaki navod u oglasu koji može dovesti potrošača u zabludu u vezi s rizicima koje mogu predstavljati takvi proizvodi (presuda od 19. siječnja 2023., CIHEF i dr., C-147/21, EU:C:2023:31, t. 63.).

44 U tim okolnostima valja smatrati da, kao što to proizlazi iz točke 33. ove presude, navodi koji ne umanjuju niti isključuju rizike koje ti biocidni proizvodi mogu predstavljati za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili u vezi s njihovom učinkovitosti, načelno nisu obuhvaćeni zabranom uporabe u oglašavanju biocidnih proizvoda predviđenom u članku 72. stavku 3. te uredbe.

45 Suprotno tomu, ne može se dopustiti uporaba navoda u oglasu za biocidne proizvode koji se odnose na nepostojanje rizika ili nizak rizik ili na određene pozitivne učinke tih proizvoda kako bi se ti rizici umanjili odnosno osporilo njihovo postojanje. Kao što je to Europska komisija u biti navela u svojim pisanim očitovanjima, takvi navodi mogu potaknuti prekomjernu, nemarnu ili pogrešnu uporabu navedenih proizvoda, suprotno cilju da se njihova upotreba svede na najmanju moguću mjeru.

46 U ovom slučaju, što se tiče navoda „ne iritira kožu” koji se koristi u oglašavanju dotičnog biocidnog proizvoda, dovoljno je istaknuti da se takvim navodom koji na prvi pogled ima pozitivnu konotaciju kojom se izbjegava podsjećanje na bilo kakav rizik može relativizirati štetne nuspojave tog proizvoda odnosno, kao što to, u biti, tvrde grčka vlada i Komisija u svojim pisanim očitovanjima, sugerirati da navedeni proizvod čak i može biti blagotvoran za kožu. Međutim, takav navod dovodi u zabludu i opravdava zabranu njegove uporabe u oglašavanju tog proizvoda u smislu članka 72. stavka 3. Uredbe br. 528/2012.

47 To tumačenje nije dovedeno u pitanje okolnošću da se, na temelju obveznog navođenja predviđenog u članku 72. stavku 1. prvoj rečenici Uredbe br. 528/2012, u oglašavanju mora jasno i lako čitljivo navesti da se biocidni proizvodi moraju rabiti pažljivo i prije svake uporabe pročitati deklaracija i podaci o njima. Kao što je to Komisija istaknula u svojim pisanim očitovanjima, čitanje deklaracije moglo bi čak odvratiti pozornost potrošača od drugih podataka koji se na njoj nalaze.

48 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 72. stavak 3. drugu rečenicu Uredbe br. 528/2012 treba tumačiti na način da pojam „slično” u smislu te odredbe obuhvaća svaki navod u oglašavanju biocidnih proizvoda koji, poput navoda iz navedene odredbe, upućuje na te proizvode na način koji može dovesti korisnika u zabludu u pogledu rizika koje oni mogu predstavljati za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili u vezi s njihovom učinkovitosti, kojim se umanjuje te rizike, odnosno negira njihovo postojanje, a da pritom on nužno ne mora biti generalizirajući.

Troškovi

49 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članak 72. stavak 3. drugu rečenicu Uredbe (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda

treba tumačiti na način da:

pojam „slično” u smislu te odredbe obuhvaća svaki navod u oglašavanju biocidnih proizvoda koji, poput navoda iz navedene odredbe, upućuje na te proizvode na način koji može dovesti korisnika u zabludu u pogledu rizika koje oni mogu predstavljati za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš ili u vezi s njihovom učinkovitosti, kojim se umanjuje te rizike, odnosno negira njihovo postojanje, a da pritom on nužno ne mora biti generalizirajući.

Potpisi